

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Censuris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetijs, 1609

De poenis absolventium excommunicatos per hanc Bullam sine licentia.
Cap. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61365)

non poterit, vel nisi concedatur absolutio a grauiore, vt supra diximus de absoluteione ab hæresi.

4 Excipitur tamen vbi illi clausula Romanus Pontifex derogaret, quod duobus modis fieri potest, primo, vbi vel directe in concessione se velle casus prædictos pro expresse contentis, & expressis, ac si ad verbum inserti essent. Vel vbi diceret, Non obstantibus quibuscunque, etiam si essent talia, quorum mentio facienda esset de uerbo ad verbum, quorum tenores volumus haberi pro expressis, nam per hanc clausulam tollitur necessitas illa tenorem contrariorum inferendi, ut id pluribus probauit Nauarr. in capitu. si quando, excep. 1. num. 1. de rescri. & Viuald. in sua Syluest. opinion. 95. & Couar. in Rubr. de testam. par. 1. num. 10. quod seruauit auctor huius Bullæ in Bulla Iubilei publicata anno 1594. tertio Non. Decembris Ponti. sui anno tertio, nam dans licentiam absoluendi ab omnibus censuris, etiam in literis Cenzæ Domini contentis sic inquit; Quarum tenores præsentibus haberi volumus pro plenè, & sufficienter expressis, ac si ad verbum insererentur. Et ex hoc habemus alium casum, in quo quis absolueret potest, vbi scilicet ei clausula modis prædictis derogatum est.

Secundo derogatur huic clausula, id que omnino, vbi illam tolleret, vel auctor huius Bullæ, vel

eius successor, id enim potest, ex quo antecessor successor legem dicere non potest, a qua discedere non liceat, c. innotuit. de elect. Sed de hoc capite satis, ad aliud ueniamus.

De panis absoluentium excommunicatos per hanc Bullam sine licentia.

Cap. III.

Quod si forte aliqui contra tenorem præsentium talibus excommunicatione, & anathemate laqueatis, vel eorum alicui absoluteionis beneficium impendere de facto præsumpserint, eos excommunicationis sententia innodamus, grauius contra eos spiritualiter, & temporaliter, prout expedire nouerimus processuri.

S V M M A.

- 1 *Absoluens sine licentia excommunicatos per hanc Bullam in excommunicationem incidit, que excommunicatio, quousque pateat, declaratur.*
- 2 *Absoluens una absoluteione plures sine*

Ff 2 licen-

licentia in plures excommunicatio-
nes incidit.

- 3 *1. solvens sine licentia excommuni-
catos per hanc Bullam in quibus casi-
bus in excommunicationem non inci-
dat.*
- 4 *Absolutio excommunicationis eius, in
quam incidit absolvens excommunica-
tos per hanc Bullam sine licentia, an
Romano Pontifici reservata sit.*

IN hoc Capite de eorum pœnis
igitur, qui irretitos censuris p
hanc Bullam sine licentia, & de fa-
cto absoluunt, & quoniam pœna
duplex est, alia excommunicatio-
nis, alia arbitraria, ob eam rem
duas regulas, quarum vna de ex-
communicatione erit, altera de se-
cunda, ponamus.

- 1 *Absolvens igitur sine licentia,
& ubi quis facultatem absolven-
di non habet excommunicatos, &
his censuris irretitos per hanc
Bullam, in excommunicationem
ipso iure incidit, ut habetur in Ca-
pite proposito.*

Quæ excommunicatio afficit,
quicumque sit, qui absolvere co-
natur, cum ob dictionem illam
Alicui, quæ neminem præscribit,
tum quòd, exceptis casibus præ-
dictis in antecedenti Capite, præ-
ter Romanum Pontificem nemo
alius absolvere potest, vel igitur
clericus secularis, vel regularis
sit, & quacunque dignitate, ordi-
neve insignitus in excommunica-
tionem hanc incidit.

Quare, & si Episcopi alias priui-

legiū habent, ne in suspensionem
incidant, nisi eorum mentio ex-
pressa fiat, ut habetur in capitul.
quia periculosum. de sentent. ex-
commu. libro sexto. tamen quòd
privilegium illud huc non perti-
net, ob eam rem pœnam hanc si-
ne licentia hos absolventes non
evadent.

Secundo afficit excommuni-
catio hæc, vel unum, vel plures
quis absoluat, ob verba illa Ana-
themate laqueatis, vel eorum ali-
cui.

- 2 *At quid si eadem absolutio-
ne plures absoluat, an in unam,
pluresve excommunicationes inci-
det? Ego censeo in plures ex-
communicationes eum incidere,
in tot scilicet, quot sunt, qui absol-
vuntur, ut diximus in Tractatu
nostro de Censuris de percutien-
te plures clericos una percussio-
ne.*

Tertio excommunicatio hæc
afficit, quicumque sit, qui absolua-
tur, tum quòd Bulla non distin-
git, ergo nec non distinguere de-
bemus. arg. leg. de pretio. ff. de pu-
bl. in rem act. tum quòd quacunq;
ratione quis privilegium habeat,
absolui non potest præterquam a
Romano Pontifice, ut vidimus
in antecedenti Capite, nisi conti-
neat casus Bullæ in individuo,
vel nisi ei clausulæ omnino dero-
garum sit.

Quarto absolutio nulla est,
nam ad eam tribuendam potestas
requiritur necessario, ergo nul-
la

sa est, tributa ab eo, qui potestate non habet, atque sic dixit Armil. in verb. Excom. 87. & est communis, ut ait Viuald. in Candelab. in expositione Bullæ Cœnæ Domini. §. quod si forte. num. 139. & habetur in decreto Clementis Octauī supra posito. In omnibus igitur his casibus in excommunicationē quis incidit.

Postremo aliis pœnis afficitur relatis, & iniustis eod. Decreto Clementis Octauī, Sed iam casus ponamus, in quibus quis excommunicationem, & alias pœnas euadit.

3 Primum igitur in excommunicationem hanc non incidit absoluen- do, qui inscitia, & ignorantia, non tamē crassa, obliuione incogitantiaue absoluit, ut pote est sacerdos non litteratus, & homo simplex, qui se absolueri posse existimat, vel pœnitens inquit se habere priuilegia aliqua, quæ tamen non habent clausulam prædictā, nec eius reuocationem, hic ergo in excommunicationem non incidet, nam non ex præsumptione id facit, quod requirit Bulla, ob verbum illud præsumperint, sed ex ignorantia, ex quo igitur verba ei non conueniunt, ergo nec dispositio. argument. l. 4. §. toties. ff. de damn. infect.

Nec repugnat si dicatur probabilem ignorantiam hunc non habere, quoniam quisque scire debet, quæ ad suum officium pertinent. argum. §. Imperitia, in Iustit.

de leg. Aquil. cum cit. ibi a Glo. & quisque parochus penes se Bullā hanc habere debet, ut infra videbimus, nam & si in hoc peccat, nō tamen ex præsumptione, quæ ad hanc excommunicationem subeundam requiritur, etenim alias, etsi religiosi absoluentes a censuris, & ministrantes sacramenta quædam sine licentia contra Cle. 1. de pri. in excommunicationem eius Cle. 1. incidunt, vbi ex præsumptione id faciunt: religiosus tamen vir, qui ex ignorantia id facit, excommunicationem eam non incurrit, ut dixit Zabar. ibidem quæstio. 22. numer. 39. & Caietan. in Summ. in ver. Excommunicatio. capitu. 64. ibi, no. 1. & Armill. in verb. Excommunicatio. 49. nam in hoc præsumptio non est, quæ significat dolum, & contemptum, ergo idem & hic, atque sic dixit Nauarr. in Manual. capitul. 27. numero 73. versicul. Declaratio prima, & in cap. accepta, opp. 8. num. 32. de restit. spol. & in consi. 19. de reb. eccl. non alienan. num. 3. lib. 3. & Mart. Alfons. de Viuald. in Candelabro, in Explanatione Bullæ. §. quod si forte. num. 138.

Secundo in excommunicationem hanc non incidit, qui probabili metu, vel vi absoluit, exempligratia excommunicatus minatur mortem suo Parocho nisi eum absoluat, nam & hic cessat præsumptio, quæ requiritur, ut quis in pœnam incidat, & fa-

cit. c. vnic. de ijs, quæ vi metufve
cauf. fiunt. lib. 6.

Tertio in excommunicationē
hanc non incidit, qui folum a pec-
cato abfoluit, quamobrem in ex-
communicationem Bullæ incidit,
nam folum excommunicatur ab-
foluens a censuris, ergo fecus fi a
peccatis, inclusio enim vnus alte-
rius exclusio est. argum. c. nonne.
de præfumpt. & l. cum prætor. ff.
de iudic. & ex diuerfis non fit illa
tio. argum. l. Papinianus exuli. ff.
de mi. atque fic dixit in fimil. Zab.
in cit. Clem. 1. in principio. nume.
21. q. 37.

Quarto in excommunicationē
nō incidit, vbi ioco abfoluit, nam
hic abfoluere non intendit, & ob-
id nec abfoluere præfumat, quod
requiritur, vt antea vidimus, quo
in excommunicationem quis inci-
dat.

Postremò in excommunicatio-
nem hanc non incidit laicus, qui
abfoluere præfumat, tum quod
materia hæc ei non cōuenit, & ob-
id Rom. Pōt. de ipfo fenfisse existi-
mandum non est. arg. l. fi vno. ff. lo-
cat. tum qd̄ laicus nō d̄r abfolutio-
nem præftare, fed aburi, atque fic
in fimili dixit idem Zab. in ead.
Clem. 1. num. 1. q. 5. verfic. Ex hoc
infertur, vbi aliter laicos punien-
dos esse ait. Quare nec mulieres
etiam moniales, nec etiam religio-
sus conuerfus, vbi ordinem nō ha-
bet, in excommunicationem inci-
dit. vt dixit Zab. in ead. q. ergo idē
& hic.

Ego tamen excipio, vbi laicus
abfoluendi facultatem ab alijs cē-
suris a Romano Pontif. haberet,
& ea auctoritate fretus abfoluere
conaretur, nam hic præfumptio
notatur.

In his igitur cafibus quis penam
hanc euadit.

4 Atquæ an abfolutio excommu-
nicationis eius Romano Ponti. re-
feruata est? Nauar. in Man. capitu-
27. num. 73. verfi. Secunda. referua-
tam non esse ait, & hoc ob eam ra-
tionem, quoniam Romanus Pon-
tif. eam fibi non referuat, ergo or-
dinarijs concessa esse cenfetur. ar-
gumen. cap. nuper. de sent. exco.

Contrariam fententiam tamen
tenet Caietan. in Summ. in verb.
excommunicatio. capi. 77. & Ar-
mil. in verb. excommunicatio. 87.
& Syluest. in verb. abfolutio. 1. nu-
10. in fine, hanc tenet etiam Mar-
tinus Alfons. de Viuald. in Cande-
labro, in 2. part. in explanatione
Bullæ. §. quod fi forte. nume. 140.
& Rebuff. in Prax. benefi. in expo-
fit. Bullæ Cōnæ Domini. artic. 13.
ver. Illos autem. ibi Prima est, hæc
ego quoque fequor.

Probatum autem horum fenten-
tia hac ratione, quoniam in fine
huius claufulæ dicitur, Grauius
contra hos fpiritualiter, & tempo-
raliter, vt expedire nouerit, fe pro-
cessurum, at noscere non potest
quid expediat, nifi ipse abfoluat,
& in excommunicationem eos in-
cidiffe fciat.

Postremò, quoniam fibi aliam

pœnam. s. arbitrariam referuat, ergo & absolutionem huius excommunicationis, vna enim pars legis aliã declarat iurib. vulgarib. ex qb. apparet tacito absolutionẽ hanc sibi referuare, quod idẽ est et si expresse, par enim virtus taciti, & expressi est, arg. l. cum quid. ff. si cer. per. Addo ego nullam dubitationem hoc habere, ob Decretum quod supra posuimus Clementis Octaui, sed de hac regula satis, ad aliã veniamus, si illud prius addiderimus hic casum haberi, in quo quis de facto absolvens in excommunicationem incidit, cuiusmodi etiam habetur casus in Cle. 1. de priuileg.

Absolvens ab hac excommunicatione arbitraria pœna etiam punitur, vel temporali, vel spirituali, vt dicitur in fine huius Capituli. Quæ pœna declaratur eisdem modis, quibus excommunicatio prædicta, & Rom. Pontifici referuata est, sed iam ad aliud Caput veniamus.

De absolutione tributa ab excommunicationibus huius Bullæ, quibus excommunicatis non proffit, & quo modo iuribus Sedis Apostolicæ, ac Sanctæ Rom. Ecclesiæ non obsit.

Cap. IV.

Declarantes, ac protestantes quamcunque absolutionem, etiam solemniter

per nos faciendam, prædictos excommunicatos sub præsentibus comprehensos, nisi prius a præmissis cum vero proposito vltius similia non committendi destiterint, ac quo ad eos, qui contra libertatem Ecclesiasticã, vt præmittitur, statuta fecerint, nisi prius statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, & decreta huiusmodi publicè reuocauerint, & ex archiuis, seu capitularibus, locis, aut libris, in quibus annotata reperiuntur, deleri, & cassari, ac nos de reuocatione huiusmodi certiores fecerint, eos non comprehendere, nec eis aliter suffragari. Quin etiam per huiusmodi absolutionem, aut quoscunque alios actus contrarios, tacitos, vel expressos, ac etiam per patientiam,

Ff 4 tiam,